

**PROTOKÓŁ
KONTROLI PROBLEMOWEJ**

**przeprowadzonej w dniu 23 maja 2012r.
w Ośrodku Pomocy Społecznej 66-446 Deszczno 23a**

Działając na podstawie art.22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. z 2009r. Dz.U.Nr 175, poz. 1362 z późn.zm.), przepisów rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U.Nr 61, poz.543 ze zmianami);

Zespół kontrolny w składzie:

1. **Ewelina Tomaszewska** - Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 173-1/2012 z dnia 16 maja 2012 r. - *przewodniczący zespołu kontrolnego*;
2. **Krzysztof Frisoli** – Starszy Inspektor w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 173-2/2012 z dnia 16 maja 2012 r.,
3. **Tomasz Nowicki** –Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 173-3/2012 z dnia 16 maja 2012 r.,

[Dowód: akta kontroli str.9-14]

przeprowadził w dniu 23 maja 2012 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Deszcznie kontrolę problemową w zakresie realizacji wybranych zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz zadań z zakresu ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „pomoc państwa w zakresie dożywiania” - zgodnie z *Programem kontroli* zatwierdzonym przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej LUW.

[Dowód: akta kontroli str.21-28]

Przed przystąpieniem do kontroli Zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

[Dowód: akta kontroli str.15-20]

Celem kontroli było podniesienie jakości świadczonych usług na rzecz klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Deszcznie oraz ocena prawidłowości wydatkowania środków przekazanych z budżetu państwa.

Kontrola merytoryczna przeprowadzona była metodą losową i obejmowała dokumentację świadczeniobiorców w zakresie wybranych zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” Kontrolą finansową objęto wszystkie dokumenty

księgowo – finansowe, dotyczące realizacji działań związanych z doposażeniem punktów przygotowania lub wydawania posiłków, o których mowa w ustawie o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz dokumenty związane z przekazywaniem dotacji z gminy do OPS-u. Metodą losową skontrolowano przekazywane przez jednostkę informacje, dotyczące kwot wydatkowanych z dotacji na całe zadanie.

Okres objęty kontrolą: rok 2011 do dnia kontroli.

Ocenie poddano następujące zagadnienia:

1. Zasadność przyznawania pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności, świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.
2. Prawidłowość wykorzystania środków budżetu państwa przekazanych gminie w roku 2011 w rozdziale 85295§2030.

O rozpoczęciu kontroli powiadomiono podmiot kontrolowany pismem Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. z dnia 16 maja 2012 r. znak PS-I.431.1.12.2012.ETom.

[Dowód: akta kontroli str.1-4]

W trakcie kontroli wyjaśnień udzielała Pani Barbara Szymczyk – Kierownik jednostki.

Ustalenia z kontroli

1. *Zasadność przyznawania pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności, świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych*

Podstawą przyznania pomocy jest:

- Ustawa z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz.2259 z 2005r. z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. Nr 115, poz. 728 z 2008r.),

W toku kontroli przeanalizowano dokumentację 31 osób/rodzin, które roku 2011-2012 otrzymały pomoc w ramach Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Skontrolowano łącznie 84 decyzje administracyjne. Ustalono, iż OPS udziela pomocy w formie bezpłatnych posiłków dla dzieci, pomocy w formie zasiłków celowych przeznaczonych na zakup posiłku, żywności oraz pomocy w formie świadczenia rzeczowego.

Z nadesłanego przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej sprawozdania z przebiegu realizacji Programu w okresie I-XII/2011r. wynika, iż na realizację zadania wydatkowano łącznie 360 506 zł; w tym:

- środki własne 72 506 zł,
- dotacja 288 000 zł.

W ramach realizacji Programu pomocą objęto łącznie 587 osób (w tym: 118 osób z 70 rodzin skorzystało z pomocy w formie posiłku; 189 osobom przyznano zasiłek celowy a 67 osób uzyskało pomoc w formie świadczenia rzeczowego).

W kontrolowanym okresie wszystkie osoby/rodziny, które wnioskowoły o przyznanie pomocy otrzymały stosowne wsparcie. Nie stwierdzono uchybień w realizacji zadania.

[Dowód: akta kontroli str.29-41]

Na terenie gminy Deszczno znajduje się 5 placówek, w których dzieci i młodzież korzystają z pomocy w formie posiłków: Zespół Szkół w Deszcznie, 3 szkoły podstawowe oraz przedszkole. Ponadto Ośrodek pokrywa koszty żywienia dzieci i młodzieży korzystających z posiłków w placówkach oświatowych znajdujących się na terenie innych gmin: Gorzów Wlkp. Skwierzyna, Rzepin, Santok, Zabór. Z przekazanych przez kierownika jednostki informacji wynika, iż w roku 2011 dwie znajdujące się na terenie gminy szkoły tj. SP w Ulimiu oraz w Ciecierzycach prowadziły dożywianie w formie mleka/ bułki i kanapki. Od miesiąca listopada 2011 uczniowie szkoły w Ciecierzycach otrzymują gorący posiłek.

Z danych zawartych w sprawozdaniu z realizacji Programu w roku 2011 wynika, iż z pomocy w formie gorących posiłków skorzystało 127 osób (w tym 30 dzieci, bez konieczności przeprowadzenia wywiadu środowiskowego), co stanowi 21,6% rzeczywistej liczby osób objętych Programem. Wskaźnik ten stanowi znikomy odsetek liczby osób korzystających z posiłków w skali województwa.

Stwierdzono, iż zadanie w zakresie liczby osób korzystających z pomocy w formie gorących posiłków realizowane jest z uchybieniami pod względem liczby osób objętych tą formą pomocy.

[Dowód: akta kontroli str.43-56]

Zgodnie z zapisem art. 6a ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w szczególnie uzasadnionych przypadkach dzieciom, uczniom może być przyznana pomoc w formie posiłków bez konieczności ustalenia sytuacji rodziny w drodze wywiadu środowiskowego. Liczba uczniów, którym przyznano pomoc nie może przekroczyć 20% liczby uczniów i dzieci dożywianych ogółem na terenie gminy w danym miesiącu na podstawie wydanych decyzji administracyjnych. Z analizy dokumentacji wynika, iż na terenie gminy Deszczno z tej formy pomocy w roku 2011 skorzystało łącznie 30 osób. Tą formą pomocy obejmowano głównie dzieci z rodzin, których miesięczny dochód przekraczał ustawowe kryterium dochodowe uprawniające do korzystania z pomocy. Z informacji kierownika wynika, iż żadnej z tych osób, nie przyznano pomocy w oparciu o decyzję administracyjną. Miesięcznie tą formą pomocy obejmowano 13-17 osób, co stanowiło 13-19% ogólnej miesięcznej liczby dzieci dożywianych na podstawie wydanych decyzji administracyjnych. Nie stwierdzono uchybień w realizacji zadania.

[Dowód: akta kontroli str.55-58]

W roku 2011 z zasiłków celowych skorzystały łącznie 462 osoby co stanowi 83% rzeczywistej liczby osób objętych Programem. Z protokołów przyjęcia ustnych wyjaśnień złożonych przez kierownika Ośrodka wynika, iż pomoc w formie zasiłków celowych

otrzymują głównie osoby dorosłe z uwagi na brak na terenie gminy infrastruktury żywnościowej dla tej grupy osób. Kierowanie osób dorosłych do barów i jadalni znajdujących się na terenie miasta Gorzowa pociągałoby za sobą dodatkowe koszty związane z dojazdem, które przewyższałyby koszt samego posiłku. Wysokość zasiłku celowego ustalana jest indywidualnie dla każdej rodziny i wynosi średnio od 30-100 zł na osobę w rodzinie.

[Dowód: akta kontroli str.49-50;29-41;59-60]

Ośrodek udziela także wsparcia w formie rzeczowej. Z tej formy pomocy korzystały głównie dzieci, uczniowie szkół oraz ich młodsze rodzeństwo w okresie przerw w nauce – ferii świątecznych. Rodziny otrzymywały wówczas paczki żywnościowe o wartości 120 zł (kwiecień 2011) i 171,55 zł (grudzień 2011). Ze złożonego przez kierownika jednostki protokołu przyjęcia ustnych wyjaśnień wynika, iż przyznanie tej formy pomocy dla 109 osób z 67 rodzin było możliwe dzięki współpracy z hurtownią „Janmark” z Gorzowa Wlkp.

[Dowód: akta kontroli str.49-50;29-41;61-62]

Stwierdzono, iż zadanie w zakresie liczby osób korzystających z pomocy w formie zasiłków celowych realizowane jest z istotnymi uchybieniami ze względu na liczbę osób objętych tą formą pomocy, która jest wyższa od przyjętej średniej wojewódzkiej wynoszącej 78%.

Analizie poddano również sposób prowadzenia dokumentacji osób/rodzin, korzystających ze świadczeń przyznawanych w ramach Programu. Ustalono, iż dokumentacja w powyższym zakresie nie jest kompletna. W aktach sprawy brak jest wniosków strony o przyznanie pomocy w formie rzeczowej podczas, gdy w decyzji administracyjnej przyznającej tą formę pomocy znajduje się odniesienie do wniosku złożonego konkretnego dnia. Decyzje administracyjne pozostające w aktach Ośrodka, nie zawierają pełnych danych potwierdzających ich odbiór przez klienta- brak daty, brak podpisu (69% skontrolowanej dokumentacji).

Stwierdzono nieprawidłowości w realizacji zadania dotyczącego sposobu prowadzonej dokumentacji.

2. Prawidłowość wykorzystania środków budżetu państwa przekazanych gminie w roku 2011 w rozdziale 85295§2030

Na mocy art. 14 ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” ustalono gminie wysokość dotacji na poziomie 288.000,- z tego:

- na udzielenie pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych 282.000,- zł;
- na tworzenie, doposażenie punktów przygotowania lub wydawania posiłków 6.000,- zł.

Z przekazanych 6.000,- zł na doposażenie, jednostka wykorzystwała kwotę 6.000,- zł tj. 100% przekazanych środków. Wydatki dokonywane były na podstawie faktur VAT:

- faktura VAT 299/A/11 na kwotę 912,73 zł;

- faktura VAT nr V 8/11 na kwotę 4.658,13 zł;
- faktura VAT 22456/B/2011 na kwotę 429,14 zł.

[Dowód: akta kontroli str.75-84]

Powyższe faktury zawierały razem 35 pozycji, każda z nich została sprawdzona pod kątem celowości zakupu. Wątpliwości kontrolującego wzbudziły pozycje nr: 1, 5, 8, 9, 10 na fakturze VAT nr V 8/11. Ze złożonego przez kierownika jednostki protokołu przyjęcia ustnych wyjaśnień wynika, iż zakupu wymienionych powyżej pozycji, związany był z potrzebą uruchomienia zmywarki do naczyń oraz z zaleceniami SANEPIDU. Wyjaśnienia zostały przez kontrolującego przyjęte i uwzględnione. Nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości w realizacji zadania.

[Dowód: akta kontroli str.85-86]

Przedłożone do kontroli faktury przeanalizowano również pod kątem ich opisu oraz realizacji zadań bieżących. Ustalono, iż faktury były opisane prawidłowo oraz wszystkie wydatki realizowane na ich podstawie stanowiły wydatki bieżące. Nie stwierdzono nieprawidłowości w realizacji zadania.

[Dowód: akta kontroli str.75-84]

Podczas kontroli zweryfikowano również dane księgowe jednostki w stosunku do informacji przekazywane przez jednostkę do LUW w monitoringu. Wszystkie wydatki dokonywane przez jednostkę z dotacji w roku 2011, w okresach: styczeń – marzec, styczeń – czerwiec, styczeń – wrzesień, w 100% były zgodne z informacjami przekazywanymi przez jednostkę w monitoringu. Nie stwierdzono uchybień, i nieprawidłowości w realizacji zadania.

[Dowód: akta kontroli str.87-88]

Obszarem którym, również badano podczas kontroli były terminy przekazywania środków pochodzących z dotacji z Urzędu Gminy do OPS-u. Jako dokumenty źródłowe przyjęto dane księgowe LUW oraz informację OPS-u. Ustalono, iż w ośmiu przypadkach środki zostały przekazane po jednym dniu, w czterech przypadkach środki przekazano po dwóch dniach, natomiast w jednym przypadku środki przekazano po trzech dniach. Nie stwierdzono uchybień w realizacji zadania.

[Dowód: akta kontroli str.89-92]

Podczas kontroli analizie poddano również liczbę dni od przekazania środków z LUW do zapłaty za doposażenie punktów przygotowania lub wydawania posiłków. W kontrolowanym okresie wszystkie płatności zostały zrealizowane do 30 dni od dnia przekazania środków. Nie stwierdzono uchybień w realizacji zadania.

[Dowód: akta kontroli str.93-112]

W trakcie kontroli przyjęto również wyjaśnienie kierownika jednostki dotyczące sposobu rozliczania się OPS-u ze szkołami w przypadku nieobecności dziecka w szkole. Nie stwierdzono uchybień w realizacji zadania.

[Dowód: akta kontroli str.113-114]

WNIOSKI:

Nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w realizacji zadań pod względem:

1. Rozpatrywania wniosków w zakresie przyznawania pomocy w ramach programu dzieciom, młodzieży, osobom dorosłym.
2. Wydatkowania środków z dotacji, przekazanych gminie w rozdziale 85295 § 2030 na doposażenie punktów przygotowania lub wydawania posiłków.
3. Przekazywanych przez jednostkę informacji dotyczących kwot wydatkowanych z dotacji na całe zadanie w okresach: styczeń – marzec, styczeń – czerwiec, styczeń – wrzesień.
4. Terminów przekazywania środków z Urzędu Gminy do OPS-u.
5. Terminów dokonywania płatności za doposażenie punktów przygotowania lub wydawania posiłków.

Stwierdzono uchybienia lub istotne uchybienia, nieprawidłowości w zakresie:

1. Liczby osób korzystających z pomocy w formie gorących posiłków.
2. Liczby osób korzystających z pomocy w formie zasiłków celowych.
3. Prowadzenia dokumentacji dotyczącej przyznawania pomocy w formie rzeczowej.

Odpowiedzialność za uchybienia w kontrolowanym zakresie ponosi Kierownik Ośrodka.

Na tym kontrolę zakończono.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu do znajdującej się w Ośrodku Pomocy Społecznej książki kontroli – poz. Nr 4.

Pouczenie

Na podstawie § 16 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 z 2005 r.) kierownik jednostki może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny odmowy. Odmowa podpisania protokołu przez kierownika jednostki nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych.

Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego wobec zastrzeżeń.

Pisemne zastrzeżenie do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów. Zespół inspektorów przeprowadza dodatkowe czynności kontrolne, jeżeli z analizy zastrzeżeń wynika potrzeba ich podjęcia. Z przeprowadzonych dodatkowych czynności kontrolnych sporządza się protokół.

Jeżeli zespół inspektorów stwierdzi zasadność zastrzeżeń, dokonuje zmian w protokole kontroli. W razie nieuwzględniania zastrzeżeń, w całości lub części, zespół inspektorów zajmuje stanowisko na piśmie i przekazuje je do akceptacji Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego. Stanowisko w sprawie zgłoszonych zastrzeżeń przekazuje się kierownikowi jednostki podlegającej kontroli.

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Deszcznie, drugi – Wójtowi Gminy Deszczno, trzeci - pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp.

Kontrolujący

Kierownik

.....
Ewelina Tomaszewska
Inspektor Wojewódzki

.....
Barbara Szymczyk

.....
Krzysztof Frisoli
Starszy Inspektor

.....
Tomasz Nowicki
Inspektor Wojewódzki

Gorzów Wlkp. 22-06-2012r.

Deszczno 26-06-2012r.